

Aanvullende tekst over de Bodemrichtlijn, naar aanleiding van de vraag van de VVD in het AO van 18 december 2007.

De VVD wilde graag, inzicht in de implicaties van de kaderrichtlijn bodem, vooral voor wat betreft het aspect administratieve lasten.

De huidige tekst is gebaseerd op het voorstel dat voorlag op de Milieuraad van 20 december 2007.

De leden van de fractie VVD hebben in het AO van 18 december de Minister van VROM gevraagd om aan te geven wat de mogelijke implicaties zijn van de Kaderrichtlijn bodem. Inhoudelijk sluit het voorstel voor de kaderrichtlijn bijna naadloos aan bij de beleidsbrief bodem van 2003. Het voorstel is daarmee een belangrijke ondersteuning van het bodembeleid in Nederland. Ook draagt het voorstel bij aan het bereiken van doelen op het terrein van klimaat, water en biodiversiteit.

Het Milieu- en Natuurplanbureau en Alterra hebben ieder een Impact Assessment gemaakt over het voorstel van de Europese Commissie, dat in september 2006 gepubliceerd is. De conclusies van beide rapporten was dat er in grote lijnen geen ingrijpende gevolgen waren te verwachten voor het Nederlandse beleid, maar dat er wel veel onzekerheden en onduidelijkheden waren.

In de tekst die voorlag op de Milieuraad is een aantal van dergelijke onduidelijkheden en onzekerheden weggenomen. Bovendien is de tekst ten aanzien van het oorspronkelijk voorstel flink afgezwakt en flexibeler gemaakt.

Nieuwe elementen voor Nederland zijn nog steeds het aanwijzen van prioritaire gebieden voor een aantal bodembedreigingen, de afdekking van de bodem en de verplichting om bij de verkoop van grond, die mogelijk verontreinigd is, een bodemrapport te overleggen.

Voor wat betreft de prioritaire gebieden bleek uit de analyse van Alterra dat de impact op de huidige landbouw beperkt zal zijn. Deze conclusie geldt des te meer na alle aanpassingen in de tekst. Lidstaten mogen nu zelf bepalen of zij het nodig vinden om dergelijke gebieden aan te wijzen, en niet alle bedreigingen zijn in Nederland aan de orde (o.a. aardverschuivingen). Waar dat wel nodig is, mogen lidstaten zelf bepalen welke criteria zij gebruiken bij de aanwijzing; bij het opstellen van maatregelen mogen lidstaten aansluiten bij reeds bestaande maatregelen en ook vrijwillige maatregelen inzetten. De genoemde bodembedreigingen (o.a. verlies van organisch stofgehalte, erosie, verdichting) zijn nu reeds belangrijk in Nederland en daarmee onderwerp van beleid. Dit laat onverlet dat het een nieuwe verplichting is, die een zekere bestuurlijke lastendruk met zich mee zal brengen.

Nieuw is ook de verplichting om afdekking van de bodem te voorkomen en indien dat niet mogelijk is, mitigerende maatregelen te nemen. De tekst van de richtlijn heeft ook op dit punt lidstaten meer ruimte gegeven, omdat het alleen gaat om nieuwe afdekkingen, waarvan ernstige gevolgen zijn te verwachten op de bodem. Ook moeten de eventueel te nemen maatregelen kosteneffectief zijn en moet het mogelijk zijn de maatregelen te nemen. Dit betekent dat bij de besluitvorming over nieuwe projecten het aspect bodemafdekking een plaats moet krijgen in de afweging. Daarbij kan aangesloten worden bij de nieuwe Wet RO, die immers ook vraagt om het belang van de bodem te laten meewegen bij besluiten op ruimtelijk gebied. Het is echter niet zo dat hiermee nieuwe projecten niet meer uitgevoerd zouden kunnen worden. Nederland gaat niet 'op slot' door deze verplichting.

Bodemrapport. Bedrijven zijn nu reeds verplicht om een bodemrapport te overleggen bij het aanvragen van een milieuvergunning. Daar verandert niets in, dus er is geen sprake van een administratieve lastenverhoging. Nieuw is wel dat de gegevens naar het Bevoegd Gezag gestuurd worden, en dat het bodemrapport bij een transactie van mogelijk vervuilde grond overhandigd moet worden. In de praktijk is het al veel jaren zeer gebruikelijk om bij de verkoop een onderzoeksrapport te overleggen, dus de gevolgen van dit artikel zullen heel beperkt zijn.

Tenslotte is de vraag of deze kaderrichtlijn tot meer regelgeving zal leiden. In beperkte mate zal dit het geval zijn. De Kaderrichtlijn moet immers geïmplementeerd worden. Een aantal onderwerpen is in de Nederlandse bodemregelgeving al geadresseerd, zoals de zorgplicht, preventieve maatregelen en de bodemsanering. Deze regelgeving zal moeten worden aangepast, met name met het oog op het aanwijzen van prioritaire gebieden, de afdekking en het bodemrapport bij grondtransacties.